

ภูมิทัศน์ละครไทยของดิจิทัลทีวีช่องวาไรตี้ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์

THAI DRAMA LANDSCAPE OF VARIETY CHANNELS ON DIGITAL TELEVISION DURING PRIME TIME

นิศรารัตน์ วิลไลลักษณ์

Nisararat Wilailuk

สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Communication Arts Program, Faculty of Management Science, Phranakhon Rajabhat University, Bangkok, Thailand

Email: announzer@gmail.com

Received: 2019-01-16

Revised: 2019-06-01

Accepted: 2019-06-21

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหลากหลายและการกระจุกตัว-กระจายตัวของรายการละครที่ออกอากาศทางดิจิทัลทีวี เปรียบเทียบความแตกต่างกับละครที่ออกอากาศทางฟรีทีวีระบบเดิม และเพื่อวิเคราะห์การทำหน้าที่ของรายการละคร โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเฉพาะรายการละครไทยที่ผลิตเพื่อออกอากาศเป็นครั้งแรกทางดิจิทัลทีวีช่องวาไรตี้ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2560 รวมทั้งสิ้น 74 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า 1) ภูมิทัศน์ของละครอยู่ในกลุ่มฟรีทีวีเดิม (ช่อง 3HD และ 7HD) 34 เรื่อง และอยู่ในกลุ่มดิจิทัลทีวี 40 เรื่อง ซึ่งมีความใกล้เคียงกัน แต่พบการกระจุกตัวอยู่ที่ผู้ประกอบการเพียงไม่กี่ราย 2) ภูมิทัศน์ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิต กระจุกตัวอยู่ที่ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิตบางราย ที่ผลิตละครเพื่อนำเสนอผ่านช่องรายการในเครือบริษัทเดียวกัน หรือช่องรายการเดิมที่ตนเคยร่วมงานด้วย 3) ภูมิทัศน์รูปแบบของละคร กระจุกตัวอยู่ที่รูปแบบละครเรื่องยาว (TV serial) รองลงมาคือรูปแบบละครเรื่องสั้น (mini-series) และลำดับสุดท้ายคือรูปแบบละครหรรษา (situation comedy) 4.) ภูมิทัศน์ประเภทของละคร กระจุกตัวอยู่ที่ละครชีวิต (drama) รองลงมาคือละครรักโรแมนติก (romance) และลำดับสุดท้ายคือละครตลก (comedy) ทั้งนี้ ดิจิทัลทีวีช่วยเพิ่มทางเลือกให้กลุ่มผู้ชมมากขึ้น และทำหน้าที่ของละครได้อย่างสมบูรณ์ขึ้น ขณะเดียวกัน ก็มีทั้งผู้ผลิตที่เน้นการผลิตละครที่มีเนื้อหา

ที่แปลกแตกต่าง และผู้ผลิตที่เน้นการผลิตละครที่มีความเข้มข้น ตอบสนองด้านอารมณ์เป็นหลัก เพื่อดึงดูดความสนใจผู้สนับสนุนรายการและผู้ชม

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์ละครไทย ดิจิทัลทีวี รายการละคร ประเภทของละคร ไพรม์ไทม์

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study various and concentration - distribution of drama programs on digital television; 2) compare the differences with the original free – TV drama series; and 3) analyze the role of drama programs. This was a qualitative research study on Thai drama programs produced for the first time in variety channels on digital television during prime time from January 1 to June 30, 2017, with the total of 74 series. It was found that 1) there were 34 original free – TV drama series (3HD and 7HD channels) in drama landscape and 40 series in digital television which were similar. However, there were concentrations of a few entrepreneurs. 2) Landscape producer or production director were concentrated in some producers who produced dramas to be presented through the affiliated channels of the same company or the original channel that they had worked with. 3) The form of drama landscape was concentrated on TV serial. Second was the mini-series and the last one was situation comedy. 4) The type of drama landscape was concentrated on life drama, next was romance, and the last was comedy. Digital television added more choices for the audience and better perform the functions of the drama. At the same time, there were drama producers who focused on producing dramas with different contents and producers who focused on intense dramas to mainly respond to the emotion to attract sponsors and audience.

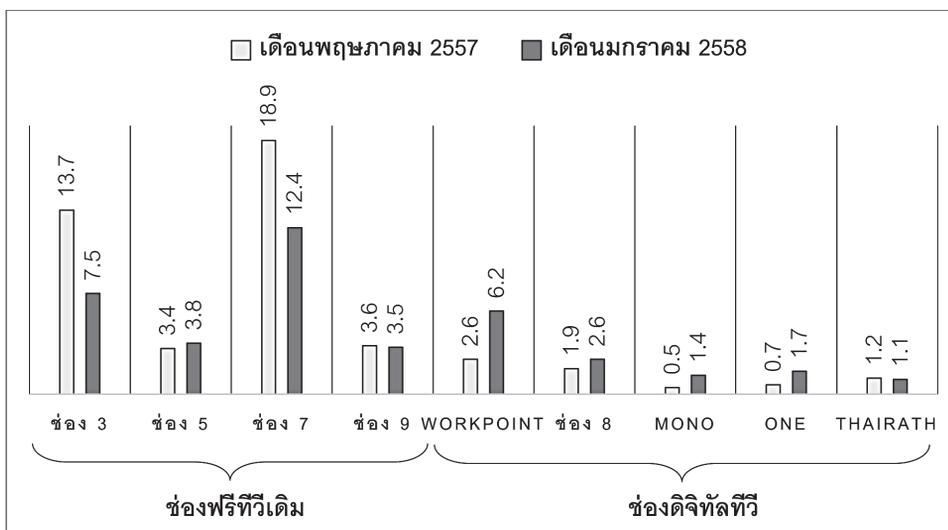
Keywords: Thai drama landscape, digital television, drama programs, drama types, prime time

บทนำ

ในอดีต ประเทศไทยมีช่องโทรทัศน์ที่อยู่ในระบบแอนะล็อกหรือ “ฟรีทีวี” ซึ่งไม่ต้องเสียค่าบริการจำนวน 6 ช่อง ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์หรือช่อง 9 สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 NBT และองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะ

แห่งประเทศไทยหรือช่องไทยพีบีเอส (Thai PBS) ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างจากระบบแอนะล็อกสู่ระบบดิจิทัลหรือ “ดิจิทัลทีวี” ซึ่งไม่ต้องเสียค่ารับชมเช่นเดียวกันรวมทั้งปรับเปลี่ยนจำนวนช่องและจัดหมวดหมู่เป็นช่องรายการประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ช่องบริการสาธารณะ ช่องบริการชุมชน และช่องบริการธุรกิจ เริ่มออกอากาศตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา บริษัท เดอะเน็ลเส็นคอมปะนี (ประเทศไทย) จำกัด ได้ทำการสำรวจความนิยมของผู้ชมรายการโทรทัศน์แต่ละช่องระหว่างวันที่ 1-25 มกราคม พ.ศ. 2558 ในกลุ่มผู้ชมอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่า ผู้ชมที่รับชมรายการผ่านโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกมีจำนวนลดลงอย่างชัดเจน ขณะเดียวกัน ผู้ชมที่รับชมรายการผ่านโทรทัศน์ระบบดิจิทัลก็ค่อย ๆ เพิ่มจำนวนขึ้น ดังแผนภูมิที่ 1

การลดลงของผู้ชมที่รับชมรายการผ่านโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก ถูกตั้งข้อสังเกตว่าเป็นผลจากช่วงเวลา “ไพรม์ไทม์” (18.00-22.45 น.) ซึ่งสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท. และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 กำลังสูญเสียฐานผู้ชมส่วนหนึ่งให้กับดิจิทัลทีวี เนื่องจากผู้ชมมีทางเลือกมากขึ้นจึงกระจายตัวกันไปดูดิจิทัลทีวีตามความสนใจของตนเอง ทั้งนี้ ช่วงไพรม์ไทม์เป็นช่วงที่ผู้ชมส่วนใหญ่กลับจากการเรียนและการทำงาน ต้องการผ่อนคลายความเครียดจากชีวิตประจำวัน ดังนั้น รายการที่ออกอากาศในช่วงเวลานี้จึงมักเป็นรายการบันเทิงโดยเฉพาะรายการละคร ซึ่งเดิมเป็นการแข่งขันกันระหว่างสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท. กับสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เพียง 2 ช่องเท่านั้น แต่เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัลทีวี ซึ่งมีช่องรายการทั่วไป (วาไรตี้) จำนวน 14 ช่อง ผู้บริหารของดิจิทัลทีวีหลาย ๆ ช่องได้มีนโยบายให้ผลิตรายการละคร

แผนภูมิที่ 1 ความนิยมของผู้ชมรายการโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ

และวางผังรายการให้ออกอากาศในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ โดยมุ่งหวังว่าจะได้รับความนิยมจากผู้ชมอย่างสูง

อย่างไรก็ตาม เมื่อดิจิทัลทีวีผลิตรายการละครเพื่อหวังจะได้รับความนิยมจากผู้ชมและมีรายได้ค่าโฆษณาเป็นที่น่าพอใจ จึงมีการแข่งขันกันเพื่อดึงผู้ชมกลุ่มเป้าหมายให้รับชมช่องของตนเอง เช่น ดิจิทัลทีวีช่อง 8 มีกลุ่มผู้ชมเป้าหมายระดับประเทศหรือผู้ชมกลุ่มต่างจังหวัด เช่นเดียวกับสถานีโทรทัศน์สีทองทัพบกช่อง 7 (หรือดิจิทัลทีวีช่อง 7HD) ส่วนดิจิทัลทีวีช่อง One HD มีกลุ่มผู้ชมเป้าหมายในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่เช่นเดียวกับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 (หรือดิจิทัลทีวีช่อง 3HD) เป็นต้น จนเป็นที่ตั้งข้อสังเกตว่าการที่ กสทช. มุ่งหวังจะสร้างภูมิทัศน์ใหม่ให้กับอุตสาหกรรมโทรทัศน์ เพื่อให้ผู้ชมมีทางเลือกในการชมรายการที่หลากหลายขึ้นนั้น เมื่อมีละครเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ละครเหล่านั้นมีความแตกต่างหลากหลายมากกว่าละครที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 มากน้อยเพียงใด และผู้ชมจะได้รับประโยชน์จากละครเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่ อย่างไร

จากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาภูมิทัศน์ละครไทยของดิจิทัลทีวีช่องวาไรตี้ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กสทช. ฝ่ายสร้างสรรค์รายการ ผู้ผลิตละคร ผู้เขียนบท เป็นต้น ในการผลิตละครที่มีความแตกต่างหลากหลายและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ชมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความหลากหลายและการกระจุกตัว-กระจายตัวของรายการละคร และเปรียบเทียบความแตกต่างกับละครที่ออกอากาศทางฟรีทีวีระบบเดิม
2. เพื่อวิเคราะห์การทำหน้าที่ของรายการละคร

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาที่การนำเสนอตัวสื่อ ได้แก่ จำนวนเรื่อง จำนวนผู้ผลิต รูปแบบ ประเภท การทำหน้าที่ของละครแต่ละเรื่องที่ออกอากาศโดยละครที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ละครไทยที่ออกอากาศทางดิจิทัลทีวีช่องวาไรตี้ นับเฉพาะเรื่องที่ออกอากาศในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ และออกอากาศเป็นครั้งแรก (First Run) เท่านั้น ระยะเวลาออกอากาศตั้งแต่วันที่อาทิตย์ที่ 1 มกราคม ถึงวันศุกร์ที่ 30 มิถุนายน 2560 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 74 เรื่อง จากช่องรายการ 9 ช่อง ได้แก่ ช่อง 23 (Workpoint TV) ช่อง 24 (True 4U) ช่อง 25 (GMM 25) ช่อง 27 (ช่อง 8) ช่อง 28 (3 SD) ช่อง 29 (Mono 29) ช่อง 31 (One HD) ช่อง 33 (3 HD) และช่อง 35 (7 HD)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภูมิทัศน์ละครไทย หมายถึง ภาพรวมของรายการละครโทรทัศน์ที่สร้างโดยผู้ผลิตในประเทศไทย และออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทีวีช่องวาไรตี้ ซึ่งพิจารณาจากจำนวนเรื่อง ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิต รูปแบบ ประเภท

และการทำหน้าที่ของละคร ว่าละครเหล่านั้น มีการกระจุกตัว/กระจายตัวกันอย่างไร

ดิจิทัลทีวีช่องวาไรตี้ หมายถึง ช่องรายการโทรทัศน์ในประเทศไทยที่ออกอากาศทางระบบดิจิทัล และถูกจัดอยู่ในประเภทช่องรายการทั่วไป ซึ่งมีการนำเสนอรายการหลากหลายประเภท โดยแบ่งออกเป็น ช่อง รายการทั่วไป ความคมชัดปกติ (SD) จำนวน 7 ช่อง และช่อง รายการทั่วไปความคมชัดสูง (HD) จำนวน 7 ช่อง

รูปแบบของละคร หมายถึง ลักษณะการดำเนินเรื่องของละคร แบ่งออกเป็น 6 รูปแบบ ได้แก่ ละครเนื่องในวาระพิเศษ (dramatic special) ละครชุด (TV series) ละครเรื่องยาว (TV serial) ละครเรื่องสั้น (mini-series) ละครจบในตอน (anthology series) และละครหรรษา (situation comedy)

ประเภทของละคร หมายถึง การนำเสนอเนื้อเรื่องหรืออารมณ์ของละครเรื่องนั้น ๆ ในภาพรวม แบ่งออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ ละครชีวิต (drama) ละครตลก (comedy) ละครบู๊ (action) ละครรักโรแมนติก (romance) ละครแนวลึกลับ (mystery) ละครแฟนตาซี (fantasy) ละครครอบครัว (family) ละครสืบสวนสอบสวน (suspense) และ ละครอิงประวัติศาสตร์ (history)

การทำหน้าที่ หมายถึง การเผยแพร่ การถ่ายทอดการแสดง ดนตรี หรือศิลปะ เพื่อสร้างความจรรโลงใจให้แก่มวลชน ประกอบด้วยการส่งเสริมระบบคุณค่าของสังคม การกำหนดหน้าที่และจำกัดบทบาทของพฤติกรรมของคนในสังคม และเป็นเวทีในการนำเสนออันไพเราะ

การกระจุกตัว/กระจายตัว หมายถึง ละครโทรทัศน์แต่ละเรื่องมีช่วงเวลาออกอากาศ ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิต รูปแบบ และประเภทที่คล้ายคลึงกันหรือมีความแตกต่างหลากหลาย

ไพรม์ไทม์ หมายถึง ช่วงเวลาในประเทศไทยที่มีผู้รับชมรายการโทรทัศน์มากที่สุด ได้แก่ เวลา 18.00-22.45 น.

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกประชากรในการวิจัยแบบเจาะจง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยพิจารณาจากโครงเรื่อง ลักษณะการดำเนินเรื่อง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบและประเภทของละคร รวมทั้งพิจารณาประวัติผู้ผลิตละครแต่ละราย เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ภูมิทัศน์ของผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิต ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิชาการและนักวิชาชีพ โดยพิจารณาจากภูมิหลังด้านประสบการณ์การทำงานละคร ความเชี่ยวชาญ ผลงานวิจัย และการบริหารงานละคร ดังนี้

- 1) อาชวิษฐ์ ฤกษ์สุวรรณ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
 - 2) ศัลยา สุขะนิวัตต์ นักเขียนบทละครโทรทัศน์
 - 3) เดี่ยว วรตั้งตระกูล รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สถานีโทรทัศน์ช่อง One HD 31
- ตัวอย่างประเด็นในการสัมภาษณ์ เช่น ความแตกต่างระหว่างรูปแบบและประเภทของละครในอดีตกับปัจจุบัน ความแตกต่างระหว่าง

บทโทรทัศน์ของละครในอดีตกับปัจจุบัน สังกัดของผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิตละครรายต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ความหลากหลายและการกระจุกตัวกระจายตัวของรายการละคร และเปรียบเทียบ

ความแตกต่างกับละครที่ออกอากาศทางฟรีทีวีระบบเดิม

1. ภูมิทัศน์จำนวนเรื่องของละครที่ออกอากาศในช่วงเวลาไพรม์ไทม์

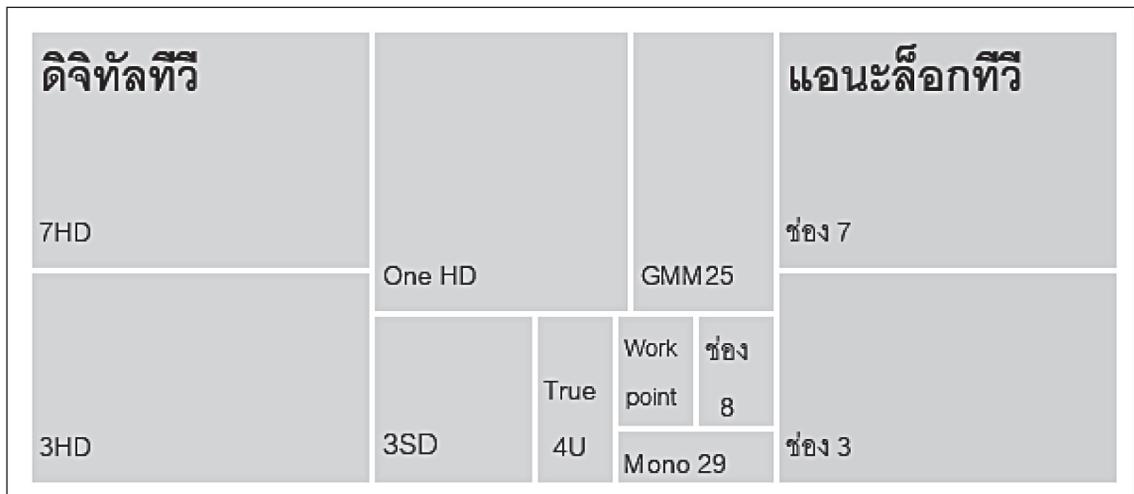
ผู้วิจัยพบว่า ละครที่ออกอากาศในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ ตามระยะเวลาที่ศึกษา (6 เดือน) เรียงลำดับจากจำนวนเรื่องมากที่สุดไปยังน้อยที่สุดได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนเรื่องของละครที่ออกอากาศในช่วงเวลาไพรม์ไทม์

ลำดับที่	หมายเลขช่อง	ชื่อช่อง	จำนวนเรื่อง
1	35	7HD	18
2	31	One HD	16
	33	3HD	16
3	25	GMM25	9
ลำดับที่	หมายเลขช่อง	ชื่อช่อง	จำนวนเรื่อง
4	28	3SD	6
5	24	True4U	3
6	23	Workpoint	2
	27	ช่อง 8	2
	29	Mono29	2
รวม			74

จากตารางที่ 1 เมื่อผู้วิจัยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างตัวแทนของแอนะล็อกทีวี (ช่อง 7HD และช่อง 3HD) กับดิจิทัลทีวี พบว่ารายการละครมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นอย่างมาก กล่าวคือ หากยังเป็นแอนะล็อกทีวีดังเช่นในอดีต จะมีละครเพียง 2 ช่องรายการ จำนวน 34 เรื่อง (จากสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 หรือช่อง 7HD จำนวน 18 เรื่อง และจากสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 หรือช่อง 3HD จำนวน 16 เรื่อง) แต่เมื่อเป็นดิจิทัลทีวีในปัจจุบัน มีละครเพิ่มขึ้นอีก 7 ช่องรายการ จำนวน 40 เรื่อง รวมมีละครทั้งสิ้น 9 ช่องรายการ จำนวน 74 เรื่อง หรือมากกว่าเดิมถึง 2.18 เท่า โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเป็นภูมิทัศน์ จำนวนเรื่อง ระหว่างแอนะล็อกทีวีกับดิจิทัลทีวี (ตามอัตราส่วนจริง) ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากช่องที่ออกอากาศในดิจิทัลทีวี จะพบว่า ละครส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวอยู่ที่ช่องจากแอนะล็อกทีวีเดิม และช่องที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกับแอนะล็อกทีวี ได้แก่ ช่อง 3HD 7HD และ 3SD รวม 3 ช่อง จำนวน 40 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 54.05 รองลงมากระจุกตัวอยู่ที่ช่องรายการในเครือ บมจ. จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ได้แก่ GMM 25 และ One HD รวม 2 ช่อง จำนวน 25 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.78 และลำดับสุดท้าย กระจายตัวอยู่ตามช่องรายการอื่นอีก 4 ช่อง จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.16 โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเป็นภูมิทัศน์แสดงการกระจุกตัว-กระจายตัว (ตามอัตราส่วนจริง) ของละคร ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 2 ภูมิทัศน์จำนวนเรื่องของละคร เปรียบเทียบระหว่างแอนะล็อกทีวีกับดิจิทัลทีวี

ช่องจากแอนะล็อกทีวี		ช่องในเครือ GMM		อื่นๆ
7HD	3HD	One HD	GMM25	True4U
	3SD			Workpoint
				ช่อง 8
				Mono 29

แผนภูมิที่ 3 ภูมิทัศน์แสดงการกระจุกตัว-กระจายตัวของละครที่ออกอากาศทางดิจิทัลทีวี

2. ภูมิทัศน์ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิต ผู้วิจัยพบว่า ละครทั้ง 74 เรื่อง มาจากผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิตมากถึง 55 ราย ซึ่งมีความหลากหลายและกระจายตัวออกไป โดยผู้ที่รับผิดชอบผลิตละคร 1 เรื่อง มีจำนวน 45 ราย รองลงมาได้แก่ผู้ที่รับผิดชอบผลิตละคร 2 เรื่อง

มีจำนวน 6 ราย ส่วนผู้ที่รับผิดชอบผลิตละคร 3 เรื่อง มีจำนวน 3 ราย และผู้ที่รับผิดชอบผลิตละคร 8 เรื่อง มีจำนวน 1 ราย โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเป็นภูมิทัศน์ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิตละครเรื่องต่างๆ (ตามอัตราส่วนจริง) ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

ผลิต 1 เรื่อง	ผลิต 2 เรื่อง	ผลิต 3 เรื่อง
45 ราย	6 ราย	3 ราย
		รวม 9 เรื่อง
รวม 45 เรื่อง	รวม 12 เรื่อง	ผลิต 8 เรื่อง
		1 ราย
		รวม 8 เรื่อง

แผนภูมิที่ 4 ภูมิทัศน์ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิตละครเรื่องต่าง ๆ

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562)

อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิตละครทุกราย ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในวงการละครทั้งสิ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังตารางที่ 2

3. ภูมิทัศน์รูปแบบของละคร

จากรูปแบบของละครโทรทัศน์ซึ่งแบ่งลักษณะการดำเนินเรื่องออกเป็น 6 รูปแบบใหญ่ ๆ ได้แก่

ตารางที่ 2 ข้อมูลจำแนกตามผู้ผลิตหรือผู้อำนวยการผลิต

ประเภท	สังกัด/ตระกูล	ตัวอย่าง
1. ผู้ผลิตที่ทำงานในสังกัดของช่องรายการ	ผู้อำนวยการผลิตที่ทำงานในสังกัด บมจ. จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่	- วรรณธิ์ ไวยเจียรนัย - สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา - สถาพร พานิชรักษาพงศ์
	ผู้ผลิตภายใต้ บมจ. จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่	- จีเอ็มเอ็มทีวี - จีเอ็มเอ็ม บราวน์ - เดอะ วัน เอ็นเตอร์ไพรส์ - แอ็กแซ็กท์-ซีเนริโอ - เอ็มบีโอทีเอ็นเอ็นเตอร์เทนเมนต์
2. ผู้ผลิตที่อยู่ภายใต้ผู้บริหารรายเดียวกันหรือเป็นเครือญาติกัน	ตระกูล สัจจวิบุต	- ดาราวิดีโอ - ดีต้า วิดีโอ โปรดักชั่น
	ตระกูล กัลย์จาฤก	- กันตนา เอฟโวลูชั่น - กันตนา มูฟวี่ ทาวน์ (2002) - ป้าสังข์ย่าสอน
	ตระกูลจากรูจินดา	- สเต็ป ออน เวิร์ด - สเต็ป พาวเวอร์ ทรี
3. ผู้ผลิตที่มีประสบการณ์ทำงานเบื้องหน้าหรือเบื้องหลังในวงการสื่อวิทยุโทรทัศน์		- เป้าจินจง - พอดีคำ - นิโน บราเดอร์ส - 9 ปีเวอร์ फिल्มส์

1) ละครเนื่องในวาระพิเศษ (dramatic special) คือ ละครที่ผลิตขึ้นเฉพาะในวาระต่าง ๆ เช่น ละครเนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ

2) ละครชุด (TV series) คือ ละครที่มีความยาว 30-60 นาที ออกอากาศเป็นประจำ เนื้อหาแต่ละตอนเป็นแนวเดียวกัน ใช้ผู้แสดงชุดเดียวกัน แต่เรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรื่องมีความแตกต่างกันไป

3) ละครเรื่องยาว (TV serial) คือ ละครที่มี 20-30 ตอน (บางเรื่องอาจมีถึง 100 ตอน) ออกอากาศเป็นประจำ เนื้อเรื่องต่อเนื่องกัน ใช้ผู้แสดงชุดเดียวกัน

4) ละครเรื่องสั้น (mini-series) คือ ละครที่มี 2-8 ตอน ออกอากาศเวลาเดียวกันในวันต่อไป หรือสัปดาห์ต่อไปจนจบเรื่อง ผู้แสดงไม่ใช่ชุดเดียวกัน เนื้อเรื่องแต่ละเรื่องไม่เกี่ยวข้องกัน

5) ละครจบในตอน (anthology series หรือ anthology drama) คือ ละครที่ดำเนินเรื่องจบในตอนเดียว ผู้แสดงไม่ใช่ชุดเดียวกัน และเรื่องราวแต่ละตอนไม่เกี่ยวข้องกัน

6) ละครหยรษา (situation comedy หรือ sit-com) คือ ชุดละครเบาสมอง มักจะจบในตอน ตัวละครสำคัญจะเป็นชุดเดิม เนื้อเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันในครอบครัว ที่ทำงาน หรือเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน เช่น สามหนุ่มสามมุม บางรักซอยเก้า เป็นต้น

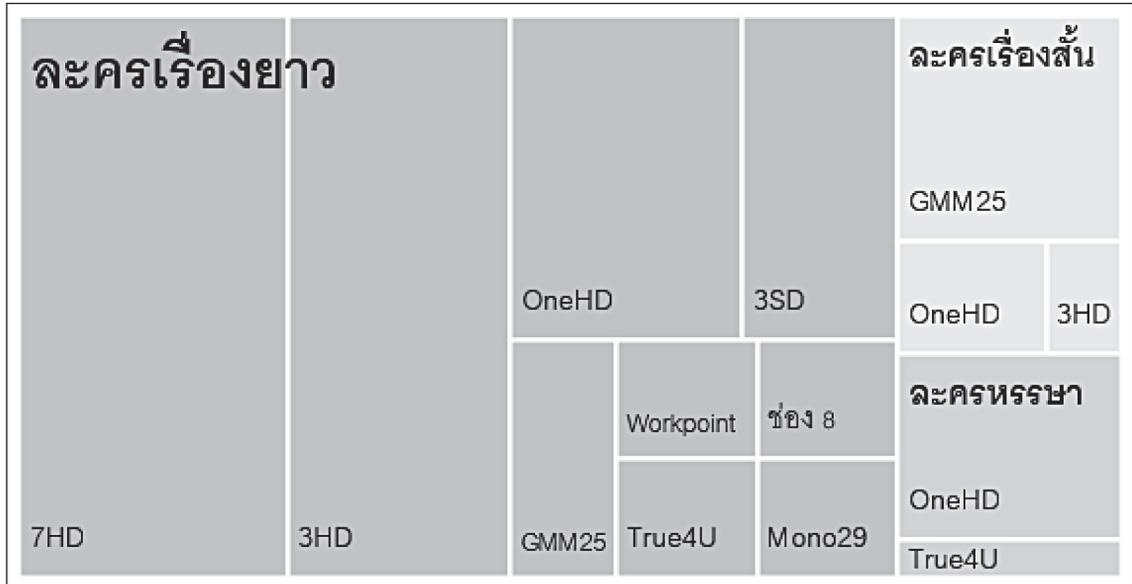
ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มประชากรทั้งหมด 74 เรื่อง ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะการดำเนินเรื่องไม่ครบทั้ง 6 รูปแบบข้างต้น โดยพบเพียง 3 รูปแบบ คือ ละครเรื่องยาว ละครเรื่องสั้น และ ละครหยรษา โดยแต่ละรูปแบบมีจำนวนเรื่อง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รูปแบบละครจำแนกตามช่องรายการ

หมายเลขช่อง	ชื่อช่อง	รูปแบบของละคร			
		TV serial	mini-series	sit-com	รวม
23	Workpoint	2	0	0	2
24	True4U	2	0	1	3
25	GMM25	3	6	0	9
27	ช่อง 8	2	0	0	2
28	3SD	6	0	0	6
29	Mono 29	2	0	0	2
31	One HD	9	2	5	16
33	3HD	15	1	0	16
35	7HD	18	0	0	18
รวม		59	9	6	74

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบที่ถูกผลิตออกมามากที่สุด กระจุกตัวอยู่ที่ละครเรื่องยาว (TV serial) มีจำนวน 59 เรื่อง จากละครทั้งหมด 74 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 79.73 รองลงมา ได้แก่ ละครเรื่องสั้น (mini-series) มีจำนวน 9 เรื่อง

คิดเป็นร้อยละ 12.16 และสุดท้าย ได้แก่ ละครหรรษา (situation comedy) มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.11 โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเป็นภูมิทัศน์รูปแบบของละคร (ตามอัตราส่วนจริง) ดังแสดงในแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ภูมิทัศน์รูปแบบของละคร

นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าละครเรื่องยาว (TV serial) ที่มีจำนวนมากที่สุดถึง 59 เรื่องนั้น กระจัดตัวอยู่ที่ช่องซึ่งมาจากแอนะล็อกทีวี คือ 3HD จำนวน 15 เรื่อง และ 7HD จำนวน 18 เรื่อง รวมเป็น 33 เรื่อง โดยหากแยกทั้ง 2 ช่องนี้ออกมาจากดิจิทัลทีวี ก็ยังคงมีละครเรื่องยาวอยู่ในดิจิทัลทีวีอีกถึง 26 เรื่อง ซึ่งมากกว่ารูปแบบละครเรื่องสั้น และละครทรรษาอย่างเห็นได้ชัดเช่นเดิม

4. ภูมิทัศน์ประเภทของละคร

จากประเภทของละครโทรทัศน์ ซึ่งแบ่งตามเนื้อหาที่นำเสนอออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่

1) ละครชีวิต (drama) นำเสนอเนื้อหาการดำเนินชีวิตของตัวละครที่คล้ายชีวิตจริงของคนในสังคม มักทำให้ผู้ชมรู้สึกซึ่งเศร้า หดหู่ และเอาใจช่วยตัวละคร

2) ละครตลก (comedy) นำเสนอเนื้อหาเบาสมอง มุ่งสร้างเสียงหัวเราะเหมาะสำหรับผู้ชมที่ต้องการความบันเทิง รู้สึกผ่อนคลาย

3) ละครบู๊ (action) คือ นำเสนอเนื้อหาสร้างความระทึกใจ มีการต่อสู้ การใช้อาวุธเหมาะสำหรับผู้ชมที่ชอบความตื่นเต้นและศิลปะการต่อสู้

4) ละครรักโรแมนติก (romance) นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก มักมีฉากที่ตัวละครแสดงความรักซึ่งกันและกันในรูปแบบต่าง ๆ และมักจบลงด้วยความสุข เน้นให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย

5) ละครแนวลึกลับ (mystery) นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับปริศนาต่างๆ เหตุการณ์ที่ยังไม่คลี่คลาย อาจจบลงด้วยการเฉลยหรือทิ้งปริศนาให้ผู้ชมขบคิดต่อไป

6) ละครเพ้อฝัน (fantasy) นำเสนอเนื้อหาที่เป็นภาพแห่งจินตนาการ อาจไม่สามารถพบเจอได้ในชีวิตจริง หรือเรียกว่าเหนือจริง

7) ละครครอบครัว (family) นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์และความผูกพันของกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกัน เช่น ครอบครัว มักดำเนินเรื่องเรียบง่าย ส่วนใหญ่จะแฝงแง่คิดให้ผู้ชมสามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริง

8) ละครสืบสวนสอบสวน (suspense) นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการคลี่คลายคดีต่าง ๆ ซึ่งไม่ค่อยพบละครแนวนี้ในประเทศไทยมากนัก แต่ได้รับความนิยมในบางประเทศอย่างมาก เช่น เรื่อง CSI S.W.A.T. เป็นต้น

9) ละครอิงประวัติศาสตร์ (history) คือ นำเสนอเนื้อหาที่จำลองจากสถานการณ์จริงหรือพงศาวดาร เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบ้านเมือง ผู้ปกครองประเทศ การสู้รบชิงดินแดน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ละครบางเรื่องมีเนื้อหาประเภทใดประเภทหนึ่งชัดเจน ขณะที่บางเรื่อง

อาจมีเนื้อหา 2 ประเภท เช่น รักโรแมนติกและตลก หรือบางเรื่องอาจมีเนื้อหา 3 ประเภท เช่น รักโรแมนติก ตลก และเพ้อฝัน เป็นต้น

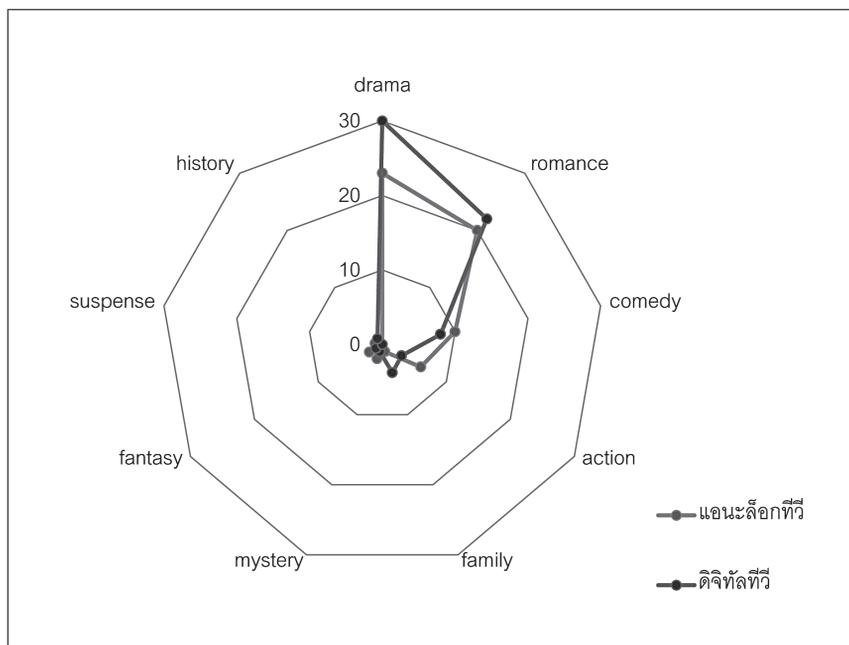
ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มช่องรายการที่เป็นตัวแทนแอนะล็อกทีวี (3HD และ 7HD) รวมทั้งกลุ่มช่องรายการจากดิจิทัลทีวี นำเสนอละครที่มีเนื้อหาเป็นไปในทิศทางเดียวกันใน 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 ละครชีวิต (drama) พบในแอนะล็อกทีวี 23 เรื่อง ดิจิทัลทีวี 30 เรื่อง อันดับ 2 ละครรักโรแมนติก (romance) พบในแอนะล็อกทีวี 20 เรื่อง ดิจิทัลทีวี 22 เรื่อง อันดับ 3 ละครตลก (comedy) พบในแอนะล็อกทีวี 10 เรื่อง ดิจิทัลทีวี 8 เรื่อง ส่วนเนื้อหาประเภทอื่นที่มีจำนวนรองลงมาได้แก่ อันดับ 4 ละครบู๊ (action) 9 เรื่อง อันดับ 5 ละครครอบครัว (family) 5 เรื่อง อันดับ 6 ละครแนวลึกลับ (mystery) และละครเพ้อฝัน (fantasy) ประเภทละ 3 เรื่อง อันดับ 7 ละครสืบสวนสอบสวน (suspense) และละครอิงประวัติศาสตร์ (history) ประเภทละ 1 เรื่อง ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนเรื่องของละคร จำแนกตามเนื้อหาประเภทต่าง ๆ

กลุ่มช่องรายการ	จำนวนเรื่อง แบ่งตามเนื้อหาประเภทต่าง ๆ								
	drama	comedy	action	romance	mystery	fantasy	family	suspense	history
แอนะล็อกทีวี	23	10	6	20	2	2	1	1	0
ดิจิทัลทีวี	30	8	3	22	1	1	4	0	1
รวม	53	18	9	42	3	3	5	1	1

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากตารางที่ 4 มาแสดงเป็นภูมิทัศน์จำนวนเรื่อง แบ่งตามประเภทของละครจำแนกตามระบบออกอากาศ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มช่องรายการที่เป็น

ตัวแทนแอนะล็อกทีวี (3HD และ 7HD) กับกลุ่มช่องรายการจากดิจิทัลทีวี ให้เห็นความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังแสดงในแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 ภูมิทัศน์ประเภทของละคร

จากแผนภูมิที่ 6 จะเห็นได้ชัดเจนว่า ภูมิทัศน์ประเภทของละครไม่ว่าจะเป็นแอนะล็อกทีวีหรือดิจิทัลทีวี ต่างก็มีความใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น แม้จำนวนเรื่องของละครจะเพิ่มขึ้น แต่ผู้ผลิตยังคงผลิตละครแนวเดิมไม่แตกต่างจากในอดีตมากนัก เพียงแต่ช่วยให้ผู้รับชมรายการละครมีตัวเลือกในการรับชมมากขึ้นเท่านั้น

การทำหน้าที่ของรายการละคร

1. ด้านการส่งเสริมระบบคุณค่าของสังคม

ละครเรื่องใหม่ ๆ ที่ออกอากาศทางดิจิทัลทีวี ไม่ได้ดัดแปลงมาจากนิยาย แต่ถูกเขียนบทขึ้นใหม่ มีความหลากหลายมากขึ้น และหลุดกรอบไปจากความคิดเดิม บางเรื่องไม่ได้ส่งเสริมระบบคุณค่าของสังคมเสมอไป หรือกลับนำเสนอในลักษณะตรงกันข้าม เช่น “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป” หรืออวสานลงด้วยความทุกข์ของตัวละครเอกทุกตัวในเรื่อง หรือ “โศกนาฏกรรม”

2. การกำหนดหน้าที่และจำกัดบทบาทของพฤติกรรมของคนในสังคม

ละครถูกสร้างขึ้นโดยมักยึดถือเรื่องกฎ ระเบียบ ความเชื่อ วัฒนธรรม ค่านิยมดังเช่นที่ยึดถือต่อ ๆ กันมา เช่น ผู้ชายคู่กับผู้หญิง ผู้ชายมีภรรยาได้หลายคน ผู้หญิงควรมีสามีคนเดียว ลูกต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าละครทางดิจิทัลทีวีก็เป็นไปตามแบบนี้เช่นกัน แต่มีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคม โดยมักมีข้อคิด คติเตือนใจแฝงอยู่เสมอ เช่น นำเสนอละครสำหรับ “เพศทางเลือก” แนวชายรักชาย

หญิงรักหญิง โดยมีเพศทางเลือกเป็นตัวละครเอกของเรื่อง ซึ่งต่างจากละครแอนะล็อกทีวี ที่เพศทางเลือกเป็นเพียงตัวละครสร้างสีสันเท่านั้น ดังนั้น การเกิดขึ้นของดิจิทัลทีวีจึงตอบสนองกลุ่มคนสมัยใหม่ วัยรุ่น วัยกลางคน และผู้ชมเฉพาะกลุ่มได้เป็นอย่างดี

3. เป็นเวทีในการนำเสนอประเด็นอ่อนไหวมาอภิปราย

ละครหลาย ๆ เรื่องทางดิจิทัลทีวีทำหน้าที่นี้ได้เป็นอย่างดี มีการนำเสนอประเด็นที่เป็นที่ถกเถียงกันในสังคม หรือเรื่องอ่อนไหว เช่น ปัญหาครอบครัว เพศทางเลือก ศาสนา การเมือง เป็นต้น บางเรื่องถูกหยิบยกมาพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์ หรืออภิปราย ทำให้ได้รับความรู้ถึงความคิดเห็นที่หลากหลาย และบางครั้งการแก้ปัญหาหรือฝ่าฟันอุปสรรคของตัวละครก็เป็นตัวอย่างให้กับผู้ชมได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความหลากหลายและการกระจุกตัว-กระจายตัวของรายการละครและเปรียบเทียบความแตกต่างกับละครที่ออกอากาศทางฟรีทีวีระบบเดิม

การวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับบทความวิชาการเรื่อง “บทละครโทรทัศน์ไทย : กระบวนการ สร้างสรรค์และเทคนิค” ของ นราพร สังข์ชัย (Sangchai, 2009) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเขียนบทละครโทรทัศน์คือ ความไม่หลากหลายของผู้อำนวยการผลิต ซึ่งทำให้ผู้เขียนต้องเขียนบทละครแนวเดิมซ้ำซากในเวลาที่จำกัด ขณะเดียวกันงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิทัศน์ของรูปแบบ

และประเภทของละคร ซึ่งมีความแตกต่างจากการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการการแพร่ภาพออกอากาศรายการละครโทรทัศน์ของไทย” ของ อาชวิษฐ์ ฤกษ์คุณสุวรรณ (Kritsanasuwat, 2012) เล็กน้อย เนื่องจากงานวิจัยของอาชวิษฐ์เกิดขึ้นในช่วงที่ยังไม่มีระบบดิจิทัลทีวี ดังนั้นเมื่อมีดิจิทัลทีวีมีช่องรายการที่หลากหลายมากขึ้น ภูมิทัศน์จึงมีการเปลี่ยนแปลงบางส่วน ดังนี้ ด้านรูปแบบของละคร พบว่า แอนะล็อกทีวีมีรูปแบบที่หลากหลาย กล่าวคือ มีเพียงรูปแบบละครเรื่องยาว (TV serial) เท่านั้น ในขณะที่ดิจิทัลทีวีพบ 3 รูปแบบ คือ ละครเรื่องยาว (TV serial) ละครเรื่องสั้น (mini-series) และละครหรรษา (situation comedy) ส่วนด้านประเภทของละครพบว่า ทั้งแอนะล็อกทีวีและดิจิทัลทีวีเน้นละครประเภทเดียวกัน เรียงลำดับจำนวนเรื่องจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ละครชีวิต (drama) ละครรักโรแมนติก (romance) และละครตลก (comedy)

2. การทำหน้าที่ของรายการละคร

จำนวนละครในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ที่เพิ่มขึ้นจากเดิมกว่า 2 เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับ

ช่อง 3 และช่อง 7 ในระบบแอนะล็อก (ช่วงเวลา 6 เดือนที่ศึกษาวิจัย มีละครที่เป็นกลุ่มประชากรจำนวน 74 เรื่อง แบ่งเป็นละครจากช่อง 3HD และ 7HD ซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนของแอนะล็อกทีวี รวมกัน 34 เรื่อง และละครจากช่องอื่น ๆ ในดิจิทัลทีวี 40 เรื่อง) ส่งผลให้การแข่งขันเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งพบว่า แม้การทำหน้าที่ของละครจะมีความครบถ้วน หลากหลาย และสมบูรณ์มากขึ้น แต่ละครหลายเรื่องก็มีเนื้อหารุนแรงด้านพฤติกรรม หรืออารมณ์ของตัวละครที่มากขึ้นกว่าช่วงที่ออกอากาศด้วยระบบแอนะล็อก หรือเน้นความเป็นละครชีวิต มากเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้รับความสนใจจากผู้สนับสนุนรายการ หรือสามารถขายโฆษณาได้

อย่างไรก็ตาม ภูมิทัศน์ของละครย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ จากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร รวมทั้งความนิยมของผู้ชม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและเปรียบเทียบละครที่ออกอากาศเป็นครั้งแรก (First Run) ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ ระหว่างช่วงเดือนพฤษภาคม 2560 กับเดือนพฤษภาคม 2562 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบจำนวนเรื่องของละคร เดือนพฤษภาคม 2560 กับเดือนพฤษภาคม 2562

หมายเลขช่อง	ชื่อช่อง	จำนวนเรื่อง	
		พฤษภาคม 2560	พฤษภาคม 2562
23	Workpoint	1	1
24	True4U	1	1
25	GMM25	5	8
27	ช่อง 8	0	2
28	3SD	2	0
31	One HD	9	9
33	3HD	4	3
35	7HD	4	4
รวม		26	28

จากตารางที่ 5 พบความเปลี่ยนแปลงที่น่าสังเกต คือ ช่อง GMM25 และช่อง 8 มีจำนวนละครเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผลประกอบการของละครเป็นที่น่าพอใจ ส่วนช่อง 3SD และ 3HD ซึ่งอยู่ในเครือบริษัทเดียวกัน มีจำนวนละครลดลงสอดคล้องกับผลประกอบการของช่องซึ่งไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยช่อง 3SD ได้คืนใบอนุญาตประกอบกิจการช่องดิจิทัลทีวี เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562 ส่วนช่อง 3HD ที่จำนวนละครลดลง 1 เรื่องเป็นการลดการผลิตละครที่ออกอากาศวันจันทร์-ศุกร์ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. โดยเปลี่ยนเป็นนำละครเรื่องเดิมมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) และนำละครอินเดียมาออกอากาศแทน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภูมิทัศน์ของละครต้องมีการศึกษาวิจัยอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อทั้งองค์กรสื่อสารมวลชนและผู้รับชมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. จากงานวิจัยพบว่า รายการละครเป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมาก ผู้ประกอบการแต่ละช่องต่างก็สนใจที่จะแข่งขันกันผลิตรายการละครเพื่อช่วงชิงกลุ่มผู้ชม โดยมุ่งเน้นประเภทละครชีวิตเข้มข้น เพื่อให้มีโอกาสที่จะได้รับความสนใจจากผู้สนับสนุนรายการ มีเม็ดเงินโฆษณาเข้ามาเพื่อก่อให้เกิดกำไร ซึ่งหากกลุ่มผู้ชมที่ชื่นชอบรายการละครเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนให้ผู้ประกอบการ ผู้ผลิตละครผลิตผลงานที่มุ่งเน้นทั้งสาระประโยชน์ ทั้งความ

บันเทิงควบคู่กันไป น่าจะสามารถพัฒนาหรือจะสร้างปรากฏการณ์ให้กับวงการละครไทยได้เป็นอย่างดี โดยอาจทำการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สอบถามความคิดเห็นและความต้องการของผู้ชม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายการผลิตรายการละคร (หรือรายการอื่น ๆ) ขององค์กรต่อไป

2. ช่องรายการต่าง ๆ อาจทำการวิเคราะห์หรือวิจัยในประเด็นการนำเสนอรูปแบบเนื้อหา และการวางผังรายการอยู่เสมอ เนื่องจากกลุ่มผู้ชมในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน หากมีการวิเคราะห์เป็นระยะ จะช่วยให้การตัดสินใจผลิตรายการละคร (หรือรายการ

อื่น ๆ) และการวางผังรายการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเนื่องจากผู้ประกอบการหลายรายมีผลประกอบการไม่เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ประสบความสำเร็จ จึงมีการปรับเปลี่ยน เช่น การคืนใบอนุญาตประกอบกิจการของช่องดิจิทัลทีวีเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562 ซึ่งในจำนวนนี้มีช่องรายการที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ด้วย ได้แก่ ช่อง 3SD ดังนั้นในอนาคต สามารถทำการวิเคราะห์หรือวิจัยในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตละคร ความนิยมของผู้ชมละครในประเทศไทย เป็นต้น

REFERENCES

- Comstock, G. (1975). *Television and human behavior: the key studies*. Santa Monica, CA: Rand Corporation.
- Cooper, R. Potter, W. J. & Dupagne, M. (1994). A status report on methods used in mass communication media research. *Journalism Educator*, 48(4), 54-61.
- Kaewthep, K. (2009). *Media analysis: concepts and techniques*. Bangkok: Parbpim Printing. (in Thai)
- Kaewthep, K. (2004). *Philosophy of communication arts and communication theory*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Kaewthep, K. (2002). *SueBanTueng: Amnaj Hang Kwam Raisara*. Bangkok: All About Print. (in Thai)
- Kerlinger, F. N. (1986). *Foundations of behavioral research* (3rd edition). NY: Holt, Rinehart & Winston.
- Kritsanasuwan, A. (2012). *Broadcasting management of Thai drama program*. Master of Arts (Mass Communication Administration), Thammasat University. (in Thai)
- Kritsanasuwan, A. (2018). Lecturer, Bangkok University. Interviewed on May 4, 2018. (in Thai)
- Sangchai, N. (2009). Thai TV drama script writing: creation process and techniques. *University of the Thai Chamber of Commerce Journal*. 29(3), 139-158. (in Thai)
- Sukaniwat, S. (2018). Playwright. Interviewed on May 5, 2018. (in Thai)
- Tanasatid, P. (1988). *Lakhon Toratad Thai*. Bangkok: CU print. (in Thai)
- Tansisuroj, P. (2008). The positioning of sender group and adolescence receiver in Bangkok to the influence of celebrity on television. Master of Arts (Mass Communication Administration), Thammasat University. (in Thai)
- WoraTangtrakul, D. (2018). Deputy Chief Executive Officer of One 31 Company Limited. Interviewed on May 17, 2018. (in Thai)